

PRIJS VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP VOOR POËZIE

JURYRAPPORT

DE LAUREATEN

Paul Bogaert, *AUB*, Uitgeverij Meulenhoff/Manteau, Amsterdam/Antwerpen, 2006

p. 2 Motivatie jury lang (2.052 tekens)

p. 2 Motivatie jury kort (1.436 tekens)

p. 3 Curriculum vitae Paul Bogaert

Charles Ducal, *In inkt gewassen*, Uitgeverij Atlas, Amsterdam/Antwerpen, 2006

p. 4 Motivatie jury lang (2.052 lettertekens)

p. 4 Motivatie jury kort (1.444 tekens)

p. 5 Curriculum vitae Charles Ducal

Peter Holvoet-Hanssen, *Spinalonga*, Uitgeverij Prometheus, Amsterdam, 2005

p. 6 Motivatie jury lang (2.052 lettertekens)

p. 6 Motivatie jury kort (1.391 tekens)

p. 7 Curriculum vitae Peter Holvoet-Hanssen

Motivatie jury lang (2.052 tekens)

Paul Bogaert (Brussel, 1968) publiceerde met *AUB* zijn derde dichtbundel. Zijn oeuvre is klein maar uiterst consistent, en al vanaf het debuut *WELCOME HYGIENE* uit 1996 van een opvallend hoge kwaliteit. Fascinerend in deze poëzie is de combinatie van herkenbare alledaagse voorwerpen en situaties en de vervreemdende wijze waarop de dichter hiermee omgaat op papier. Bogaert laat haarscherp zien hoe wij in ons taalgebruik de complexe werkelijkheid temmen met clichés en formules. Hij recycleert deze clichés en ontmantelt ze, duwt de lezer de eigen boutades in het gezicht. Paul Bogaerts korte zinnen staan er strak en kil. Zijn weinige woorden lijken uit het papier tevoorschijn gesneden met de vaste hand van een chirurg. Maar de dichter scheidt met zijn strenge taalstrategie ook onverwacht ruimte voor authentieke ontroering ('*dat een kogel is gemaakt / van materialen waaraan het lichaam / geen behoefte heeft*'). En niet te vergeten voor een wrang soort van droge humor. Tijdens het lezen voelt de lezer zich regelmatig rechtstreeks aangesproken. In het lange gedicht 'Toespraak', dat eerder verscheen als bibliofiele Druksel-uitgave en dat hier de bundel afsluit, is dat ook werkelijk het geval. Terwijl Bogaert zijn toespraak nauwgezet opbouwt, ontmantelt hij die ook meteen, laat ons de verborgen mechaniekjes zien, de coulissen van de dichter. Als je het goed neerschrijft wordt alles aannemelijk, ook '*een geit in ascese*', '*uit bed geviste basisbeelden*'. De gedichten in *AUB* verspreiden het licht van de TL-lamp, elke oneffenheid wordt meedogenloos getoond. De indringende beelden van Bogaert komen recht uit dit heden. Ontdek de lyriek in regels als '*later zal het opzien baren: / een wrevel op een röntgenbeeld / of / in de actieve ingewanden een pincet*'. Merk de klankrijkdom op van deze merkwaardige verzameling woorden. De zelfverzekerde precisie waarmee Bogaert zijn gedichten bouwt is verbluffend. Een strak perfectionisme dat wordt volgehouden in de vormgeving van de bundel. Met *AUB* houdt de lezer dan ook een waar kleinood in de hand.

Motivatie jury kort (1.436 tekens)

Paul Bogaert (Brussel, 1968) publiceerde met *AUB* zijn derde dichtbundel. Zijn oeuvre is klein maar uiterst consistent, en al vanaf het debuut *WELCOME HYGIENE* uit 1996 van een opvallend hoge kwaliteit. Fascinerend in deze poëzie is de combinatie van herkenbare alledaagse dingen en de vervreemdende wijze waarop de dichter ermee omgaat op papier. Bogaert laat haarscherp zien hoe wij in ons taalgebruik de werkelijkheid temmen met clichés en formules. Hij recycleert deze clichés en ontmantelt ze, duwt de lezer de eigen boutades in het gezicht. Paul Bogaerts korte zinnen staan er strak en kil. Zijn weinige woorden lijken uit het papier tevoorschijn gesneden met de vaste hand van een chirurg. Maar de dichter scheidt met zijn strenge taalstrategie ook onverwacht ruimte voor authentieke ontroering. En niet te vergeten voor een wrang soort van droge humor. De gedichten in *AUB* verspreiden het licht van de TL-lamp, elke oneffenheid wordt meedogenloos getoond. De beelden van Bogaert komen recht uit dit heden. Ontdek de lyriek in regels als '*later zal het opzien baren: / een wrevel op een röntgenbeeld / of / in de actieve ingewanden een pincet*'. Merk de klankrijkdom op van deze merkwaardige verzameling woorden. De zelfverzekerde precisie waarmee Bogaert zijn gedichten bouwt is verbluffend. Een strak perfectionisme dat wordt volgehouden in de vormgeving van de bundel. Met *AUB* houdt de lezer dan ook een waar kleinood in de hand.

CURRICULUM VITAE

Paul Bogaert (Brussel, 1968) studeerde Germaanse Talen in Leuven en Brussel. In 1996 debuteerde hij met *WELCOME HYGIENE* en werd meteen bekroond met de driejaarlijkse Prijs voor Letterkunde (Poëzie) van de provincie Vlaams-Brabant. Zijn tweede bundel *Circulaire systemen* (2002) werd genomineerd voor de H.C. Pernathprijs 2003.

Van meet af aan integreert Paul Bogaert nieuwe media in zijn dichterschap. Zo gebruikt hij tijdens lezingen graag een powerpoint-presentatie van zijn gedichten. En op zijn persoonlijke website www.paulbogaert.be vindt men naast uitgebreide bibliografische informatie en een lezingenkalender bijvoorbeeld ook 'websitegedichten'. Zo leest men er het gedicht 'Nooit af', dat door Bogaert wordt aangepast wanneer hij dat nodig acht, en zonder eerdere versies te bewaren. Een ander soort 'websitegedichten' zijn de duogedichten, geschreven in samenwerking met collega-dichters Jan Lauwereyns en Catharine Wagner. Men vindt op de website ook filmpjes waarbij onderaan gedichten van Bogaert verschijnen in de vorm van ondertitels. En dan zijn er nog de linkgedichten waarin hyperlinks werden verwerkt waarop men kan klikken om als het ware dieper in het gedicht te kruipen. Omdat Bogaerts twee eerdere bundels niet meer verkrijgbaar zijn, plaatste de dichter alle gedichten uit beide bundels volledig op de website. Met deze website toont Paul Bogaert dan ook uitgebreid aan dat papier en beeldscherm complementair zijn, en niet elkaars vijanden.

Bibliografie

Poëzie

- *WELCOME HYGIENE*, Meulenhoff/Manteau, Amsterdam/Antwerpen, 1996
- *Circulaire systemen*, Meulenhoff, 2002
- *AUB*, Meulenhoff/Manteau, Amsterdam/Antwerpen, 2006

Poëzie bibliofiel

- *TOESPRAAK*, Druksel, Gent, 1998
- 'Pour madame', in de reeks 117-234, met ook gedichten van Tsead Bruinja, Middelburg/Gent, 2004

CHARLES DUCAL

In inkt gewassen, Uitgeverij Atlas, Amsterdam/Antwerpen, 2006

Motivatie jury lang (2.052 tekens)

Na acht jaar stilte neemt Charles Ducal (Huldenberg, 1952) opnieuw het woord in de bundel *In inkt gewassen*. Treffend en suggestief is de titel van de bundel: de werkelijkheid moet met inkt gewassen, in inkt 'gedoopt' om de anekdote achter zich te laten en literatuur te worden, goede poëzie. Ducal, een 'kind van de hoeve', is niet bang om zijn handen vuil te maken en negeert al schrijvend zijn achtergrond niet. Beklemmend is zijn evocatie van leven en dood op de boerderij, een klein en duister universum waarin alle romantiek wordt geneutraliseerd met het oog op handel en bruikbaarheid. Een onbenoembaar gevoel van uitbuiting is dominant aanwezig. Naadloos gaan zware vreemde beelden van het boerenerf over in reflecties op het eigen schrijven, de immer loerende dreiging van de schoonschrijverij. Of in een polaroid van woorden van cleavage-godin Lolo Ferrari, 'een oerbeeld, buitgemaakt op een foto', 'als koe bekeken'. Waarna men terugbladert naar geslachte varkens, de vetmesterij. Alles blijkt consumptie. Ducal verpakt zijn scherpe blik op een kannibalistische maatschappij in strakke poëzie die het kabaal van de vaandeldrager ver achter zich laat. Hij creëert hier een strak gesloten wereld, vastgelegd in een stevige constructie van sterke metaforen en uitgepuurde momentopnamen. Maar we ontdekken ook een speelse Ducal. Hij laat een 'ballon' op, wordt lichtvoetig, want 'niet langer gebonden aan zijn matrijs'. Maar eerst moet de lezer samen met de dichter 'ploeteren in het veld'. Waarna de dichter zichzelf en ons uit de Vlaamse modder trekt, met lucide en sterk gecementeerde poëzie. Charles Ducal schrijft klankrijke verzen, hanteert meesterlijk zijn enjambementen. De gedichten lijken daardoor moeiteloos neergeschreven, ook de dichter is verbaasd 'dat het woord uit zichzelf kan bewegen'. En in deze gedichten zijn het niet enkel woorden die bewegen. Ducal schrijft wellustig vlees tevoorschijn, 'een meisje om van te eten'. Hij kijkt op van zijn blad en valt in de wereld. Toont ons die zoals we hem zelf nooit eerder konden zien.

Motivatie jury kort (1.444 tekens)

Na acht jaar stilte neemt Charles Ducal (Huldenberg, 1952) opnieuw het woord in de bundel *In inkt gewassen*. Treffend en suggestief is de titel van de bundel: de werkelijkheid moet met inkt gewassen, in inkt 'gedoopt' om de anekdote achter zich te laten en literatuur te worden, goede poëzie. Ducal, een 'kind van de hoeve', is niet bang om zijn handen vuil te maken en negeert zijn achtergrond niet. Beklemmend is zijn evocatie van leven en dood op de boerderij, een klein en duister universum waarin alle romantiek wordt geneutraliseerd met het oog op handel en bruikbaarheid. Naadloos gaan beelden van het boerenerf over in reflecties op het schrijven, de loerende dreiging van schoonschrijverij. Of in een polaroid van woorden van cleavage-godin Lolo Ferrari, 'een oerbeeld, buitgemaakt op een foto', 'als koe bekeken'. Waarna men terugbladert naar varkens, vetmesterij. Alles blijkt consumptie. Ducal verpakt zijn scherpe blik op een kannibalistische maatschappij in strakke poëzie die het kabaal van de vaandeldrager ver achter zich laat. Ducal creëert hier een stevige constructie, vastgelegd in metaforen en uitgepuurde momentopnamen. We ontdekken ook een speelse Ducal. Hij laat een 'ballon' op, wordt lichtvoetig, want 'niet langer gebonden aan zijn matrijs'. Maar eerst moet de lezer samen met de dichter 'ploeteren in het veld'. Waarna de dichter zichzelf en ons uit de Vlaamse modder trekt, met lucide en sterk gecementeerde poëzie.

CURRICULUM VITAE

Charles Ducal (Huldenberg, 1952) debuteerde in 1987 met de bundel *Het huwelijk*. In 1989 verscheen *De hertog en ik*, bekroond met de Prijs van *De Vlaamse Gids* en de Lucy B. en C.W. van der Hoogtprijs. Later volgden *Moedertaal* (1994), bekroond met de Prijs voor Letterkunde van de Vlaamse provincies, en *Naar de aarde* (1998). In 2006 verscheen *In inkt gewassen*, inmiddels bekroond met de eerste Herman de Coninckprijs.

Ducal (pseudoniem van Frans Dumortier) studeerde Germaanse filologie in Leuven en was lang actief in de Marxistisch-Leninistische beweging en de Maoïstische partij AMADA. Hij is werkzaam als leraar Nederlands.

Als dichter debuteert hij met *Het huwelijk* (1987). De gedichten in deze bundel werden bij verschijnen als tamelijk schokkend ervaren vanwege de ontluisterende manier waarop het huwelijk erin wordt beschreven en de quasi-blasfemische manier waarop religieuze thema's worden aangesneden. Vanaf zijn debuut werd de poëzie van Ducal in de lijn van Willem Elsschot geplaatst; zowel het thema van de (on)draaglijke onvolkomenheid als de cynisch-ontmaskerende toon was daaraan niet vreemd. Daarnaast valt Ducal te situeren in een ruimere traditie van modernistische dichters die de werkelijkheid trachten te doorgronden door middel van symbolen en mythologische referenties.

In 1987 verschijnt de beruchte viermansbundel *Twist met ons* (1987) met werk van Ducal, Bernard Dewulf, Erik Spinoy en Dirk Van Bastelaere. Ducal: *"Voor mij is Twist met ons een mythe; ik ben verwonderd over het belang dat men aan dat boekje toekent. De titel suggereert dat wij ons als een groep wilden manifesteren, maar dat is louter schijn. Wij zijn nooit samen gaan zitten om iets in die zin uit te broeden of te plannen. Ik kende de anderen trouwens niet, ik had op dat moment niet eens iets van hen gelezen. Misschien is de titel correct voor Dirk - en misschien ook voor Erik -, maar ik heb nooit de aanvechting gehad om mij te manifesteren voor of tegen een bepaalde poëzie of een bepaald klimaat. (...) Dat etiket van postmodernisme klopt niet voor die bloemlezing, alvast niet voor mij. Ik zie weinig overeenkomsten tussen mijn opvattingen over poëzie en die van Dirk en Erik. Mijn visie op hoe poëzie moet werken, heb ik voor een groot deel gevormd door de lectuur van Rilke en Achterberg en helemaal niet door mee te gaan in een of ander theoretisch discours."* (Knack, 17 mei 2006)

Charles Ducal schrijft ook proza en opiniestukken. In zijn verhalen, gepubliceerd in *De meesterknecht* (1992), verwerkt Ducal autobiografische gegevens uit zijn radicaal-linkse verleden en zijn katholieke jeugdmilieu. In 1993 verschijnt het essay *Over de voorrang van rechts*, een briefwisseling met Kamiel Vanhole over de opkomst van extreem-rechts in Vlaanderen.

Bibliografie

Poëzie

- Het huwelijk (1987)
- De hertog en ik (1989)
- Moedertaal (1994)
- Naar de aarde (1998)
- In inkt gewassen (2006)

Proza

- De meesterknecht (1992)

Essay

- Over de voorrang van rechts (1993)

Motivatie jury lang (2.056 tekens)

Peter Holvoet-Hanssen (Merksem, 1960) woont en werkt in Berchem. Na drie opgemerkte bundels en een speelse roman verschijnt in 2006 bij Prometheus *Spinalonga*, genoemd naar een Kretenzich eilandje, tot 1957 een leprakolonie. De bundel *Spinalonga* sprankelt van betekenissen. De rijkdom van deze gedichten is een ode aan het menselijke denken en het menselijke voelen, deze poëzie is vol en rijk en onberekenbaar als een mensenhoofd. Na herhaalde lezing openen de gedichten zich als een 'rozenwond' en tonen telkens nieuwe diepten. Maar ook op een minder complex niveau valt er heel wat te genieten. In Holvoet-Hanssens poëzie resoneert de zingzang van wiegeliëdjes, schoolversjes. En wat een woordenrijkdom. Vergeten woordenboekparels, mysterieuze personages en tinkelende plaatsnamen als Melle en Schellebelle, naast elkaar geplaatst vormen ze het wonderlijke universum van een uniek dichter. Holvoet-Hanssen slaagt erin om die enorme rijkdom aan taal en beelden te brengen met brillen en zonder te verzuipen. Zelf zei de dichter ooit over zijn eerdere poëzie dat die geschreven is op zijn 'dolfijns'. En wellicht bestaat er voor deze gedichten geen betere omschrijving. De dichter beweegt zich speels en toch berekend, zacht maar daarom niet minder hard, en houdt het publiek een gebarsten spiegel voor. Peter Holvoet-Hanssen speelt zijn spel ernstig. Hij ziet zowel de lichtste als de donkerste kant van zijn wonderland. Met vrolijke woorden zingt hij droevige liedjes. In *Spinalonga* gaat alles onvermijdelijk 'naar de vaantjes', maar dan wel al spelend, vol humor, gewilde naïviteit en vooral ultiem schrijf- en leefplezier. *Spinalonga* is een conceptbundel, met de letter V en wolken als rode draad. De gedichten gedragen zich als wolkenluchten, steeds van vorm veranderend stapelen de woorden zich op elkaar. Wat op het eerste zicht briljante chaos lijkt, blijkt uiteindelijk van een uitzinnige orde. Wie goed kijkt vindt woordenwiskunde. Elk woord staat op zijn plaats in de sprankelende symfonie die *Spinalonga* is. Zondermeer een uitzonderlijke bundel.

Motivatie jury kort (1.391 tekens)

Na drie bundels en een roman publiceert Peter Holvoet-Hanssen (Merksem, 1960) in 2006 *Spinalonga*. De bundel sprankelt van betekenissen. De rijkdom van deze gedichten is een ode aan het menselijke denken en het menselijke voelen, deze poëzie is vol en onberekenbaar als een mensenhoofd. Ook op een minder complex niveau valt er heel wat te genieten. In Holvoet-Hanssens poëzie resoneert de zingzang van wiegeliëdjes, schoolversjes. En wat een woordenrijkdom. Vergeten woordenboekparels, mysterieuze personages en tinkelende plaatsnamen als Melle en Schellebelle, naast elkaar geplaatst vormen ze het wonderlijke universum van een uniek dichter. In *Spinalonga* gaat alles onvermijdelijk 'naar de vaantjes', maar dan wel al spelend, vol humor, gewilde naïviteit en vooral ultiem schrijf- en leefplezier. Holvoet-Hanssen speelt zijn spel ernstig. Hij ziet zowel de lichtste als de donkerste kant van zijn wonderland. Met vrolijke woorden zingt hij droevige liedjes. *Spinalonga* is een conceptbundel, met de letter V en wolken als rode draad. De gedichten gedragen zich als wolkenluchten, steeds van vorm veranderend stapelen de woorden zich op elkaar. Wat op het eerste zicht briljante chaos lijkt, blijkt uiteindelijk van een uitzinnige orde. Wie goed kijkt vindt woordenwiskunde. Elk woord staat op zijn plaats in de sprankelende symfonie die *Spinalonga* is. Zondermeer een uitzonderlijke bundel.

CURRICULUM VITAE

Peter Holvoet-Hanssen debuteerde in 1997 met de bundel *Dwangbuis van Houdini*, bekroond met de Debuutprijs. Eind 1999 verscheen een tweede bundel, *Strombolicchio*, bekroond met de Dirk Martensprijs. In 2001 volgde *Santander*, het derde deel van de triptiek. In 2004 verkende Holvoet-Hanssen de mogelijkheden van het proza in de semi-autobiografische anti-roman *De vliegende monnik*. In 2005 verschenen twee publicaties, de bibliofiele Druksel-uitgave *Spina* en de dichtbundel *Spinalonga*.

Peter Holvoet (Merksem, 1960) wordt geboren als jongste van vijf in het Antwerpse Deurne. De dubbele achternaam van de dichter is een combinatie van zijn eigen achternaam en de familienaam van zijn moeder. Hij studeert enkele jaren Germaanse filologie aan de UFSIA en stapt nadien over naar bedrijfs- en communicatiemanagement. Peter Holvoet-Hanssen schrijft al sinds hij zestien was, maar heeft aanvankelijk geen ambitie om zijn 'fistels', zoals hij zijn gedichten aanvankelijk noemt, uit te geven. Vooraleer zich te bekeren tot het dichterschap werkt Holvoet-Hanssen als lijnagent in de Antwerpse haven, in de culturele sector, als verzorger van zeezoogdieren in de Zoo, als hulpverlener in een opvangcentrum voor thuislozen en in een Engelse boekhandel. Poëzie boeit hem (Yeats, Eliot, maar ook Lucebert en Snoek), maar hij steekt zijn energie voorlopig vooral in het Antwerpse nachtleven, onder meer als de deejay Pierre Creuxpied. Muziek zal een belangrijke constante blijven in Holvoet-Hanssens leven en werk. Als performend dichter treedt Holvoet-Hanssen vaak en graag op met muzikanten. Zelf hanteert hij tijdens voordrachten vlot speeldoos en melodica.

Eind jaren tachtig maakt Peter Holvoet-Hanssen zwerftochten door Europa, maar het is in het thuisland dat hij in 1988 zijn kaperskapiteine ontmoet, jeugdacteur Noëlla Elpers. Zij wordt zijn muze en speelkameraad. Onder de noemer 'Het Kapersnest' organiseren beiden inmiddels al jaren eigenzinnige lezingen voor kinderen en jongeren. 'Het Kapersnest' is ook de naam van de website van de twee auteurs, <http://web.inter.nl.net/users/risee/kapersnest.htm>, en de roepnaam van hun woon- en werkplek te Berchem.

In de periode dat hij werkt als verzorger van zeezoogdieren begint Holvoet-Hanssen te schrijven op zijn 'dolfijns'. Hij noemt zijn gedichten dan 'vliegende tapijten'. Tijdens een lange periode van ziekte veranderen die 'vliegende tapijten' echter in 'drijvende doodskisten'. Pas in 1997 komt hierin verandering en schrijft hij de bundel *Dwangbuis van Houdini*, de bundel waarmee hij in 1998 eindelijk op papier debuteert.

Bibliografie

Poëzie

- *Dwangbuis van Houdini*, Prometheus, Amsterdam, 1998
- *Strombolicchio. Uit de smidse van Vulcanus*, Bert Bakker, Amsterdam, 1999
- *Santander. Ontboezemingen in het vossenvel*, Prometheus, Amsterdam, 2001
- *Spina. Negen doornen*, Druksel, Gent, 2005
- *Spinalonga*, Prometheus, Amsterdam, 2005

Proza

- *De vliegende monnik. Een hersenspinsel*, Prometheus, Amsterdam, 2004

Redactie

- Arthur Rimbaud, *Ik heb de zomerdageraad omarmd: tweeëntwintig liefdesgedichten en twee brieven*. Keuze en eindredactie: Peter Holvoet-Hanssen. Vertaling door Hilde Keteleer. Amsterdam 1999, Bert Bakker.